IX. SPRAWOZDANIE

Związku
Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej
diecezji Tarnowskiej

za rok 1933.

Nakładem Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Żeńskiej
diecezji Tarnowskiej.
Z drukarni J. Pisza w Tarnowie.

I. LICZBA STOWARZYSZEŃ I DRUCHEN.

Związek liczył w roku sprawozdawczym 217 SMPŻ. z liczbą 6402 druchen. W porównaniu ze stanem w roku 1932 wzrost o 77 stowarzyszeń i 2546 druchen. 41 stowarzyszeń nie przysłało sprawozdania. Faktyczny więc przyrost o 118 SMPŻ.

Od 14—18 lat jest 2782 druchen.

Od 18—25 lat jest 3620 druchen.

Na roli u rodziców pracuje 5707, na roli u obcych 260, w przemyśle i fabrykach 28, w rzemiośle 84, w handlu 26. w biurach 24, w innych zawodach 273.

Członkiń patronatu jest 410, senjorek 51, wspierających 196, honorowych 193, Kół przyjaciół młodzieży 164.

Stowarzyszenia rozkładają się na następujące powiaty: Bochnia 27 SMP., Brzesko 37, Dąbrowa 28, Gorlice 14, Jasło 6. Kolbuszowa 6. Limanowa 17, Mielec 25, Nowy Sącz 27, Nowy Targ 5, Ropczyce 36, Tarnów 28, Tarnobrzeg 2.

Na 271 parafij w diecezji były stowarzyszenia w 161 parafjach.

II. DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZEŃ.

Zebrań było: 2599 plenarnych, 1927 zarządowych, 142 patronatu, 6 senjorek, 12 Kół przyjaciół SMP., 57 dla rodziców.

Kursów dla patronatu 31, dla Zarządów 300.

W zlocie delegatek brało udział 1729, w zlotach okręgowych 2650.

Wystaw urządzono (poza wystawami p. r.) 17.

Sztandary posiadało 40 SMP.

Kółek religijnych było ogółem 125 z 2353 druchnami, w tem 6 apologetycznych, 47 eucharystycznych, 26 marjologicznych, 46 misyjnych.

Wspólnych Komunij św., urządzonych przez całe stowarzyszenie było 647, przez poszczególne Kółka religijne 302, razem 949.

Rekolekcyj otwartych odbyło się 58, zamkniętych 6 z 417 druchnami.

Święto druchen urządziły 134 SMP.

Kółek estetycznych (muzycznych, śpiewackich, teatralnych) było 224 z 3930 druchnami.

Przedstawień teatralnych, wieczornic, akademij było 706, innych urozmaiceń 1276.

Wykładów wygłoszono na zebraniach plenarnych 1794, w tem 917 przez same druchny. Ankiet przeprowadzono 66.

Bibljotek było 110, z 10405 książkami i 14388 wypożyczeniami.

Prenumerowano: „Kierownika Stow. Mł. P.“ 159 egzempl., „Młodej Polki“ 1195, „Okólnika“ Związkowego 303, innych poza rolniczemi 154.

Domów własnych 22, ognisk własnych 23, ognisk wynajętych 137.

Radjo posiadało 7 stowarzyszeń.

Do Kółek oszczędności w liczbie 8 należało 162 członkiń, oszczędności miały 926 zł. 09 groszy.

Do Kółek wychowania fizycznego należało 187 druchen, 11 SMP. miało własne instruktorki, w kursach w. f. brało udział 108 druchen, wycieczek wspólnych było 108, boisk sportowych 19.

Kółka abstynenckie w liczbie 22 liczyły 385 członkiń.

Kurs sanitarny ukończyło 77 druchen, kurs przeciwgazowy 13.

Zespołów konkursowych p. r. było 73 o liczbie 644 członkiń. Przedmiotem konkursów były: kukurydza, buraki, kapusta, ziemniaki, soja, fasola, drób, bekony, kwiaty.

Wystaw p. r. było 7.

W 44 Kółkach robót ręcznych było 597 druchen, w 16 innych Kółkach zawodowych 228 druchen.

III. RADA ZWIĄZKOWA I JEJ DZIAŁALNOŚĆ.

Radę Związkową stanowili: Ks. Prałat Dr Józef Lubelski, jako prezes, P. Dyr. Helena Strzesakowa z Pleśnej jako sekretarka Rady, M. Klara Zakrzewska Urszulanka, P. Wanda Fuksówna z Bochni, P. Marja Grenikówna z Nowego Wiśnicza, Ks. Aleksander Rogóż z Ropczyc, Ks. Walenty Mróz z Poręby Radlnej, Ks. Karol Pękala, Dyrektor Akcji Katolickiej, S. Baltazara Rogowska z Zagorzyc, S. Karolina Decówna z Szynwałdu, S. Agnieszka Dominikanka z Białej Niżnej, P. Marja Fuksówna z Bochni Pp.: Zofja Czejkowa, Adela Sobolewska, Marja Tukaczowa z Tarnowa.

We wrześniu zgłosiła rezygnację z Rady Związkowej P. Marja Grenikówna.

Pracę biurową prowadziła p. Marja Rynkalówna, pomagała jej p. Katarzyna Jezierska.

Biuro Związku znajduje się w Klasztorze SS. Urszulanek w Tarnowie ul. Focha 22. Lokal na biuro dają SS. Urszulanki bezinteresownie, za co wyraża im Związek gorące podziękowanie.

Rada Związkowa odbyła w roku sprawozdawczym dwa posiedzenia, na których omawiano i załawiano aktualne sprawy Związku i stowarzyszeń. Wydawała ona „Okólnik do Stowarzyszeń“ (dzisiejsza „Druchna“) w liczbie 400—500 egzemplarzy. W roku sprawozdawczym wyszło 8 numerów tego „Okólnika“ o 114 stronach.

W niedzielę dnia 18 czerwca 1933 urządził Zarząd Związku w Klasztorze SS. Urszulanek w Tarnowie VIII. Zjazd delegatek SMPŻ. diecezji naszej, który był wspaniałą manifestacją organizacyjną i dowodem silnego jej rozwoju. Blisko 2000 druchen ze wszystkich okolic diecezji Tarnowskiej przybyło na ten dzień do Tarnowa. Na uroczystem nabożeństwie w Katedrze przemówił do druchen JE. Ks. Biskup Dr Franciszek Lisowski, nowy Arcypasterz diecezji, o ideałach i zadaniach SMPŻ., poczem wziął żywy udział w obradach Zjazdu do samego końca.

Szczegółowe sprawozdanie ze Zjazdu znajduje się w Nrze 4 „Okólnika“ z roku 1933, str. 49—56.

Wziął też nasz Związek bardzo wybitny udział na Zlocie Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w Piekarach na Śląsku

w dniach 11—13 sierpnia 1933, wysyłając na Zlot pod przewodnictwem M. Klary Zakrzewskiej bardzo liczną grupę, składającą się z 385 druchen, 75 pań i 9 księży.

Nasze stowarzyszenia wybijały się na tym ogólno-polskim Zlocie liczebnością, barwnością strojów, wzorowem zachowaniem i czynną pracą w Zlocie, — za co i Zarząd Związku i JE. Ks. Arcypasterz otrzymał od Zarządu Zlotu specjalne pisma dziękczynne.

Również i na dożynkach w Spale w dniach 2 i 3 września brały udział nasze druchny w liczbie 18 druchen i razem z młodzieżą rolniczą z całej Polski składały hołd Największemu Gospodarzowi Polski, P. Prezydentowi Ignacemu Mościckiemu.

W dniach 3 i 4 września urządził Zarząd Związku na zaproszenie Czcigodnej Matki Generalnej SS. Służebniczek w Dębicy kurs informacyjny o pracy w SMPŻ. dla 80 Sióstr Służebniczek. Wykładały: M. Klara Zakrzewka i p. Wanda Fuksówna.

Na kurs społeczny w Suchem pod Poroninem, który trwał od października do końca grudnia 1933, wysłał Zarząd Związku dwie druchny, a to Rozalję Bibrównę i Annę Zdebiankę z Mikołajowic, które po ukończeniu tego kursu bardzo owocnie pracują jako instruktorki i delegatki Związku.

Na miesiąc listopad i grudzień zaangażował Zarząd Związku p. Annę Stryczkównę, która urządziła w powiecie bocheńskim, brzeskim i ropczyckim w stowarzyszeniach z wielkiem powodzeniem 9 kilkudniowych kursów higjenicznych. Kursy te odbyły się: w Sobolowie, Okulicach, Rzezawie, Jodłówce, Królówce, Lipnicy Murowanej, Okocimie, Przecławiu i w Woli Ocieckiej.

IV. SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

Dochód

Okólnik	284·70
Wkładki	314·75
Książki i odznaki	446·93
Składka parafjalna	1.358·55
Różne (komisy etc.)	3.208·52
Saldo na rok 1933	101·61
Razem	5.715·06

Rozchód

Okólnik	358·90
Książki i odznaki	256·10
Pensja	1.354·78
Papier, poczta i t. p.	534·66
Wyjazdy	141·—
Przysposobienie rolnicze	38·15
Różne (komisy etc.)	2.974·57
Saldo na rok 1934	26·90
Razem	5.715·06

Komisja rewizyjna:

Ks. Karol Pękala. *M. Fuksówna.*

V. TRUDNOŚCI I PRZESZKODY, SMUTKI I RADOŚCI.

Stowarzyszenia nasze napotykają w pracy swojej na duże trudności. Jako organizacje, oparte na zasadach religijnych, katolickich, nie podobają się one wrogom Kościoła, którzy zwalczają nasze stowarzyszenia jako organizację według nich klerykalną i zacofaną, bo nie pozwalającą na koedukację, rozpustę, broniącą młodzież przed niewiarą i zepsuciem.

Ponieważ stowarzyszenia nasze są apolityczne, nie podobają się znów organizacjom partyjnym, które widzą w nich groźnego konkurenta w organizowaniu młodzieży dla swoich partyj i swych celów politycznych. Z tego powodu zwalczają nas niektóre Koła stronnictwa ludowego, chociaż tak wydatnie i owocnie pracujemy nad podniesieniem wsi polskiej i to nietylko pod względem religijno-moralnym, ale i kulturalnym, gospodarczym i zawodowym.

W niektórych gminach druchny muszą się zdobywać wprost na bohaterstwo i są naprawdę męczenniczkami za wierność dla SMP., tyle bowiem spotykają trudności, przeszkód i szykan ze strony zacietrzewionych i przewrotnych miejscowych polityków starszych i młodszych.

W imię prawdy jednak zaznaczyć musimy, że uczciwsi, światlejsi i rozumniejsi członkowie stronnictwa ludowego nie przeszkadzają naszej pracy.

W niejednej okolicy znowu brak uświadomienia i zacofanie

rodziców stawia wielką przeszkodę w rozwoju stowarzyszeń. Przeszkodą jest i ciężkie położenie materjalne społeczeństwa, zwłaszcza wsi, skąd pochodzi większość naszych druchen. Brak druchnom grosza na najskromniejszą chociażby składkę, na pisma organizacyjne, na zloty, na kursy, na biblioteki i t. p.

Z pewną przykrością także stwierdzić musimy, że ze strony niektórych miejscowych (nie wszystkich) władz i czynników rządowych nie spotykamy się z poparciem, ale z trudnościami i przeszkodami, mimo, że na życzliwość i poparcie ze wszech miar zasługujemy, jako organizacja w najlepszem tego słowa zanczeniu państwowo-twórcza, ustosunkowująca się lojalnie i życzliwie do wszystkich poczynań rządowych, mających na celu dobro naszego państwa. W ostatnich jednak czasach z radością skonstatować musimy na terenie naszej diecezji przeważnie objektywne ustosunkowanie się władz do naszej organizacji.

W wielu też stowarzyszeniach z całem poświęceniem pracują Panie Nauczycielki, za co wyrażamy Im na tem miejscu głęboką wdzięczność i uznanie.

Z głęboką wdzięcznością dla Pana Boga i z wielką radością stwierdzić musimy, że mimo wielu przeszkód i trudności nie upadamy, ale ustawicznie się rozwijamy i to nietylko pod względem ilościowym, ale i pod względem jakościowym. Idziemy ustawicznie naprzód, u ludzi uczciwych i rozumnych zdobywamy sobie nietylko sympatyków, ale i gorących , zapalonych pracowników, którzy bezinteresownie dla wielkiej idei wychowania dziewczęcia polskiego w duchu katolickim i państwowo-twórczym poświęcają swoje siły, pieniądze, czas i zdrowie. Cześć im za to!

Trudności i przeszkody nie łamią nas, ale hartują i zapalają do większych wysiłków i pracy. Zwłaszcza ostatni kwartał roku sprawozdawczego zaznaczył się bardzo silnym wrostem stowarzyszeń i pogłębienia życia wewnętrznego przez szereg rekolekcyj zamkniętych. Wielkie usługi co do rekolekcyj zamkniętych oddał nam klasztor SS. Służebniczek w Dębicy, gdzie są wprost idealne warunki dla takich rekolekcyj. Na tem miejscu M. Generalnej składamy „Bóg zapłać“.

Rozwój stowarzyszeń stoi w ścisłym związku z rozpoczętą w roku sprawozdawczym w diecezji Akcją Katolicką, do której

SMPŻ. należą. Ufamy, że w miarę rozwoju Akcji Katolickiej będą równocześnie rozwijały się nasze stowarzyszenia tak, że w krótkim czasie nie będzie ani jednej parafji w diecezji, w którejby nie było SMPŻ.

Przedkładając to sprawozdanie, wyrażamy gorące nasze podziękowanie wszystkim Tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do rozwoju naszej organizacji. Szczególniejsze podziękowanie wyrażamy Naszemu Najczcigodniejszemu Arcypasterzowi Ordynarjuszowi JE. Ks. Biskupowi Lisowskiemu za Jego tak gorliwe zajęcie się stowarzyszeniami żeńskiemi i za tę życzliwość, jaką im przy każdej sposobności okazuje, zapewniając Go, że stowarzyszenia nasze będą zawsze wierne Panu Jezusowi i Kościołowi świętemu.

Dziękujemy także zgłębi serca i Najczcigodniejszemu Ks. Biskupowi Komarowi za życzliwość dla SMPŻ., jak również PT. Czcigodnemu Duchowieństwu i wszystkim wogóle, którzy pracą, lokalem czy ofiarą materjalną przyczynili się do rozwoju naszych stowarzyszeń.

Oświadczamy, że jak dotychczas, tak i nadal, oparci o zasady Chrystusowe, jedynie dla chwały Bożej, dla potęgi i rozwoju państwa naszego i dla lepszej przyszłości narodu polskiego pracować chcemy i będziemy, że w myśl naszego hasła „Sprawie służ“ chcemy służyć każdej dobrej sprawie.

Zarząd Związku SMPŻ. diec. Tarnowskiej.

Tarnów, 2 czerwca 1934.